

Зноў здзівілі!

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі падведзены вынікі юбілейнага XXX рэспубліканскага конкурсу “Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры” за 2021 год.

На рэспубліканскі этап конкурсу былі прадстаўлены работы 36 публічных бібліятэк з усіх абласцей нашай краіны: 16 цэнтральных бібліятэк, 20 бібліятэк-філіялаў, у тым ліку 4 дзіцячыя, 14 гарпасялковых і сельскіх.

Журы ў складзе прадстаўнікоў Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, абласных бібліятэк, цэнтралізаванай сістэмы дзіцячых бібліятэк г. Мінска адзначыла дыпламамі першай, другой і трэцяй ступеняў (50, 40 і 30 базавых велічынь адпаведна) 22 публічныя бібліятэкі, 5 бібліятэк прадставіла да заахвочвання (10 базавых велічынь).

ПАРАДЫ НЕСВІЖАН І ЭКАЛОГІЯ ДУШЫ

Лідарам па колькасці прадстаўленых работ стала намінацыя “За значны ўклад у выхаваўчую работу з падростаючым пакаленнем” — 11.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк прысуджана *Нясвіжскай цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Паўлюка Пранузы* за рэалізацыю праекта па зборы мудрых думак сваёй землякоў “Парады з вуснаў несвіжан”. За час рэалізацыі праекта на раённым радыё прагучалі 37 радыё-рубрык. Госці праекта — людзі паспяхова — расказвалі аб сваіх жыццёвых шляхах, перашкодах і спосабах іх пераадолення, а юныя слухачы разумелі на іх прыкладзе, што страты і падзенні з цягам часу абарочваюцца зменамі ў лепшы бок.

Лепшай сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк стала *Мілавідская сельская бібліятэка Баранавіцкай раённай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы* за плённую працу па фарміраванні экалагічнай культуры падростаючага пакалення. Найбольш прадукцыйным у дзейнасці бібліятэкі па экалагічным краязнаўстве стаў праект “Экалогія прыроды — ЭКАЛОГІЯ душы”.

ЧЫТАЙ БЕЛАРУСКАЕ, ШАНУЙ ФАЛЬКЛОР

Другую прэмію сярод гарадскіх і раённых устаноў атрымала *Свіслацкая раённая бібліятэка* за рэалізацыю праекта “Будзь у фармаце — чытай беларускае”. Праз арганізацыю цыкла тэматычных выстаў “Адкрыты для сябе беларускую кнігу” раскрыты багаты патэнцыялы выданняў, інфармацыйных рэсурсаў, кнігі пра Беларусь, папулярызаваны лепшыя творы беларускай літаратуры. У выніку павялічылася колькасць наведванняў і запытаў на беларускую кнігу, павысіўся імідж бібліятэкі, якая папулярлізуе беларускае друкаванае слова.

Сярод бібліятэк, якія размешчаны ў сельскай мясцовасці, другое месца заняла *Рэчыцкая сель-*

ская бібліятэка цэнтралізаванай бібліятэчнай сеткі Чэрыкаўскага раёна за фарміраванне ў падростаючага пакалення любові да сваёй малой радзімы. Па распаўсюджаным праекце “Спадчына ад продкаў” члены краязнаўчага клуба “Юныя фалькларысты” з задавальненнем далучыліся да збору краязнаўчых звестак, фальклорнай спадчыны сваёй рэгіёна і разам з бібліятэкарам арганізавалі пошукавыя экспедыцыі па зборы легенд і паданняў, матэрыялаў вуснай народнай творчасці, прадметаў даўніны, прылад працы і побыту.

ПРАЕКТЫ ДЫ СКАРБЫ З КУФРА

Трэцяе месца ў намінацыі “За значны ўклад у выхаваўчую работу з падростаючым пакаленнем” атрымала *дзіцячая бібліятэка № 5 цэнтралізаванай сістэмы дзіцячых бібліятэк Мінска* за працаўладкаванне па паспяховае выкананне праектаў па прыцягненні чытачоў у бібліятэку, па духоўна-маральным выхаванні дзяцей і падлеткаў, па наладжванні сацыяльнага партнёрства для людзей з абмежаванымі магчымасцямі “К добру і пониманию путь открыт”, праграмы па патрыятычным выхаванні дзяцей і моладзі “Знаць, помніць, уважаль”, праграмы па эстэтычным выхаванні чытачоў “Мастацтва. Талент. Натхненне”...

Трэцюю прэмію сярод гарпасялковых і сельскіх устаноў атрымала *Лескаўская сельская бібліятэка Мінскай раённай цэнтральнай бібліятэкі* за далучэнне падростаючага пакалення да беларускай культуры, нацыянальнай спадчыны праз рэалізацыю праекта “Скарбы з бабулінай скрыні”.

ДОКТАР ФІЛАСОФІІ І АСАБІСТАЯ ГЕНЕРАЦЫЯ

У намінацыі “За пошукавую і даследчую працу” на разгляд журы было прадстаўлена 10 работ.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк журы прысудзіла *Іўеўскай раённай бібліятэцы* за работу па зборы і папулярнызацыі інфармацыйных матэрыялаў пра Ідэльфонса Бобіча — былога ксяндза Іўеўскага касцёла святых апосталаў Пятра і Паўла, святара, доктара філасофіі, прэзабітэра, публіцыста, перакладчыка, які шырока прапагандаваў беларускую мову дзеля росквіту роднай зямлі.

Лепшай сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк стала *Жытамлянская сельская бібліятэка Гродзенскага раённага культурна-інфармацыйнага цэнтра* за стварэнне віртуальнага інфармацыйна-краязнаўчага даведніка “Жытомля: паміж былым і будучым”. Даведнік асабістай генерацыі змяшчае звесткі пра Жытамлянскі край, яго гісторыю, духоўную спадчыну, культурнае жыццё, інфармацыю пра вядомых жыхароў і ўраджэнцаў.

КРАЯЗНАЎСТВА І РОД ДАРАГАН

Дыпламам другой ступені ў гэтай намінацыі адзначана *цэн-*

тральная раённая бібліятэка Дубровенскай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы за плённую дзейнасць краязнаўчага клуба “Пошукавік”, які існуе на базе бібліятэкі, па ваенна-патрыятычным выхаванні.

Другую прэмію сярод гарпасялковых і сельскіх устаноў журы прысудзіла *Кавалёўскай сельскай бібліятэцы-музею Лёзненскай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы* за далучэнне падростаючага пакалення да нацыянальнай культуры і каштоўнасцяў. Бібліятэка прафілявана як цэнтр краязнаўча-патрыятычнага выхавання і працуе па праграме “Памяць”. На базе бібліятэкі-музея дзейнічае клуб юных краязнаўцаў “Нашчадкі”.

Трэцяе месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк заняла *Хоцімскай цэнтральнай раённай бібліятэка* за выхаванне ў моладзі пачуцця патрыятызму да сваёй малой радзімы. Супрацоўнікамі бібліятэкі быў арганізаваны пошук інфармацыі па гісторыі вёсак Хоцімскага раёна. Вынікам працы стала краязнаўчая база даных “Истоки малой Родины. История деревень Хотимского района”.

Сярод бібліятэк, якія размешчаны ў сельскай мясцовасці, дыпламам трэцяй ступені адзначана *Дараганская сельская бібліятэка цэнтралізаванай бібліятэчнай сеткі Асіповіцкага раёна* за рэалізацыю пошукава-даследчага праекта “Семья Дараган в истории Осиповичского края”.

ЧЫТАЙ-ВАЛЯЙ ДЫ ЯШЧЭ І СУПОЛЬНА

На разгляд журы ў намінацыі “За падтрымку і развіццё чытання” бібліятэкамі было даслана 8 работ.

Лепшай сярод гарадскіх і раённых устаноў журы прызнана *Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І.Х. Каладзева* за працаўладкаванне і паспяховае рэалізацыю адукацыйна-творчага праекта “Чытай-Валяй”, медыяпраекта “Казкі на канапе”, літаратурна-этнаграфічнай экспазіцыі “Бабуліна спадчына”. Так, праект “Чытай-Валяй” пры валанцёрскай падтрымцы студыі лямпу “Час цяпла” накіраваны на духоўнае развіццё асобы дзіцяці, магчымасць праявіць сябе і рэалізаваць свой творчы патэнцыял.

Дыплом першай ступені сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк у гэтай намінацыі атрымала *Міхалішкаўская сельская бібліятэка Астравецкай раённай бібліятэкі* за выхаванне любові да кнігі, мэтанакіраваную працу па папулярнызацыі чытання сярод

розных груп насельніцтва праз рэалізацыю праектаў “Чытаем супольна” (2019–2020), “Кніга і чытанне — для кожнага” (2021).

“СТРЫЖАНЬ” ДЫ “СЯБРОЎКА”

На другое месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк намінавана *цэнтральная раённая бібліятэка Рэчыцкай раённай бібліятэкі* за паспяховае дзейнасць літаратурнага клуба “Стрыжань”. Клуб аб’ядноўвае людзей розных узростаў і прафесій, якія любяць кнігу і чытанне.

На другую прэмію сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк у намінацыі “За падтрымку і развіццё чытання” журы вылучыла *Грэбёнскую сельскую бібліятэку Чэрвеньскай цэнтральнай раённай бібліятэкі* за прыцягненне дзяцей і падлеткаў да чытання, цікавую арганізацыю іх вольнага часу. Больш за дзесяць гадоў пры бібліятэцы працуе аматарскае аб’яднанне для падлеткаў “Сяброўка” літаратурна-пазнавальнага напрамку.

Трэцяе месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк заняла *цэнтральная раённая бібліятэка імя В.Ф. Праскурава Ганцавіцкай раённай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы* за шматгранную актыўную дзейнасць у межах праекта па папулярнызацыі творчасці літаратараў-землякоў “Літаратурны краязнаўчы чэлендж”.

Трэцяе месца сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк не прысуджалася.

ВІРТУАЛЬНЫ МУЗЕЙ, ІНАВАЦЫЙНАСЦЬ

У намінацыі “За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы” бібліятэкамі было прадстаўлена 7 работ.

Першае месца сярод гарадскіх і раённых устаноў заняла *Бібліятэка-філіял № 2 імя І.П. Шамякіна цэнтралізаванай сістэмы дзяржаўных публічных бібліятэк Магілёва* за працаўладкаванне канцэпцыі віртуальнага музейнага пакоя, прысвечанага народнаму пісьменніку Івану Шамякіну, выкарыстанне сучасных інфармацыйных сэрвісаў і тэхналогій.

Сярод бібліятэк, якія размешчаны ў сельскай мясцовасці, адзначана *Нацкая сельская бібліятэка Воранаўскай раённай бібліятэкі* за інавацыйнасць падыходаў у абслугоўванні чытачоў. Упершыню быў прапрацаваны web-квест “Пешшу у гісторыю”. Яго ўдзельнікі адпраўляліся ў віртуальнае падарожжа па гістарычных мясцінах свайго краю, знаёміліся з літаратурай

краязнаўчага характару, а пасля праходжання ўсіх этапаў адпраўляліся ў пешы паход да помнікаў гісторыі, размешчаных у населеным пункце. Квест паслужыў штуршком для прапрацоўкі краязнаўча-турыстычнага маршрута “Гістарычная Нача”. Сабраная багатая фактаграфічная інфармацыя паклала пачатак працы над уласным электронным рэсурсам “Нача: вандроўка ў мінулае”.

МАСТАЦТВА ДЫПЛАМАТЫ І ПЕШАЯ ЭКСКУРСІЯ

На другое месца сярод гарадскіх і раённых бібліятэк намінавана *Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка* за рэалізацыю міжнароднага праекта “InterLibraryPost, или Библиотека в конверте”. Дваццаць чатыры папярковыя лісты, зробленыя ўручную і па-мастацку аформленыя, былі адпраўлены ў дваццаць чатыры найбуйнейшыя бібліятэкі свету. Так салігорскія бібліятэкары пачалі вучыцца мастацтва культуры дыпламатыі, весці дыялог з замежнымі бібліятэкамі і пасольствамі ў Рэспубліцы Беларусь, арганізуюць сумесныя мерапрыемствы і відэа ў бібліятэку замежных дыпламатаў.

Другое месца сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк не прысуджалася.

Дыпламам трэцяй ступені ў намінацыі “За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы” адзначана *цэнтральная гарадская бібліятэка імя А.І. Герцэна сеткі публічных бібліятэк горада Гомеля* за адаптаванне праектаў, якія рэалізуюць бібліятэка, з афлайн-фармата ў анлайн-рэжым.

Сярод бібліятэк, якія размешчаны ў сельскай мясцовасці, дыплом трэцяй ступені атрымала *Шарашэўская гарпасялковая бібліятэка Пружанскай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы* за вывучэнне гісторыка-культурнай спадчыны малой радзімы, арганізацыю пешай экскурсіі па гарадскім пасёлку Шарашэва “Родны край: вядомы і невядомы”.

Вынікі падведзены, пачынаецца адлік часу для рэалізацыі бібліятэкамі новых задумак і планаў. Прыемна, што прадстаўленыя на конкурс матэрыялы яшчэ раз сцвярджаюць выключнасць і індывідуальнасць, высокае прафесійнае і творчае майстэрства бібліятэчных спецыялістаў нашай краіны.

Вольга КАКШЫНСКАЯ,
галоўны бібліятэкар
навукова-даследчага аддзела
бібліятэчнага аддзела
Нацыянальнай бібліятэкі
Беларусі

